

**MENTÁLHIGIÉNÉS KÖZÖSSÉG- ÉS KAPCSOLATÉPÍTŐ
MESTERKÉPZÉSI SZAK
SZAKMAI GYAKORLAT**

A gyakorlati képzés rendszere, minőségbiztosítása

1. A mesterszintű képzés gyakorlati képzésének minőség-biztosításában a HTK vezetése és a Mentálhigiénés közösség- és kapcsolatépítő mesterszak szakfelelős oktatója, a szakmai gyakorlat koordinátora és oktatója illetékesek. Az érvényben lévő modelltanterv szerint a hallgatók a képzés során összefüggő szakmai gyakorlaton vesznek részt a szak képzési követelményeinek megfelelő terephelyen. A hallgató a mesterképzés 3. félévében folytat mentálhigiénés tevékenységet (**120 óra/4 hét - 10 kredit**) külső gyakorlati helyen. (Terephelyek: szociális intézmények, köznevelési és felsőoktatási intézmények, egészségvédő intézmények, közösségi házak, civil szervezetek, egyházi intézmények, kutatási központok, stb.) A gyakorlat ideje alatt a hallgatók hetente egy napon a terepgyakorlat feldolgozását célzó konzultáción vesznek részt. *Az egyetemen a „Terepgyakorlat előkészítés és feldolgozás I.-II.” gyakorlaton történő reflektív elemzés, értékelés támogatja a hallgatót az összefüggő szakmai gyakorlat sikeres teljesítésében.* A szakmai gyakorlat alatt a hallgató teljesítményének figyelemmel kísérése kétszintű számonkérési és értékelési rendszerben történik, amelynek elemei:
  - A tereptanár segíti és értékeli is egyben a hallgató gyakorlati teljesítményét.
  - A terepgyakorlat értékelését a szakfelelős által vezetett team végzi, melynek tagjai: a szakmai gyakorlat intézményi felelőse, a „Terepgyakorlat előkészítés és feldolgozás I. II.” c kurzusokat vezető oktatók és a tereptanár.
2. A gyakorlati képzés koordinátorának feladatai: a gyakorlati képzés adminisztrációs munkáinak elvégzése, a félévenkénti gyakorlati képzési értekezletek összehívása, ahol a soron következő időszak munkájának konkrét feladatokkal, időhatárokkal jelölt megbeszélése történik.
3. A tereptanár az ügyrendnek megfelelően, megfelelő képzettséggel vezeti a hallgató szakmai gyakorlatát, és visszajelzésekkel segíti az egyetemi oktatók munkáját. A hallgató a tereptanár felügyelete mellett elkészíti a szakmai gyakorlatának tapasztalatait és saját szakmai fejlődését – dokumentáló portfóliót.
4. A Mentálhigiénés közösség- és kapcsolatépítő mesterszak képzésének fontos része a szakmai személyiség fejlesztése, ennek utolsó eleme a szakmai gyakorlattal párhuzamos feldolgozó gyakorlat, mely a szakmai reflexiók kifejtésének, megbeszélésének, az önreflexióknak, a szakmai kritikai gondolkodás fejlesztésének a helye. A szakmai személyiség fejlesztését célzó stúdiumokat (Szakmai személyiség fejlesztése, A kooperatív csoport szervezése, működése, Konfliktuskezelés, Terepgyakorlat előkészítés és feldolgozás I-II.) vezető oktatók, megfelelő speciális képzettséggel rendelkező szakemberek.
5. A tereptanárok munkájának értékelése az Egyetem minőségbiztosítási rendszeréhez illeszkedően történik, a hallgatók és az intézményt képviselő felelős visszajelzései nyomán.

A szakmai gyakorlat célja

Az elméleti ismeretek gyakorlatban történő megfigyelése, elemzése illetve a tereptanár által, a hallgatóra bízott szakmai feladatok elvégzése. A gyakorlat célkitűzése, hogy a hallgatók megismerjék az intézmények belső munkáját, a működés során a mentálhigiénés szakember feladatát, tevékenységét, kapcsolatát más szakemberekkel. Megismerkedjenek az intézményben folyó munka főbb módszereivel, azok gyakorlati alkalmazásával, annak korlátaival, az intézmény szolgáltatási stratégiájával. Képesse váljanak felismerni a különböző egyéni, családi, csoportos vagy közösségi problémákat és azok összefüggéseit, ki tudják választani a pozitív változás lehetséges útjait; kipróbálhassák magukat előbb tereptanárral, majd "éles helyzetben", önállóan is.

A hallgató képesse váljon elméleti tudásának és gyakorlati képességeinek kipróbálására, integrációjára. A hallgató ismeretei segítségével a különböző egyéni, családi, csoportos vagy közösségi problémákat és azok összefüggéseit képes legyen felismerni és a szükséges pozitív változásokat, elősegíteni. A hallgató a gyakorlatban fejlessze készségeit, hogy kreatívan használja fel személyes erőforrásait az emberekkel való közvetlen munka során, vizsgálja felül szakmai motivációit, szakmai identitása alapozódják meg. A hallgató, mint gyakornok, aki elsődlegesen tanuló, egyre inkább önállóbbá válva szakemberré váljon.

Gyakorlati napló leadása

A gyakorlati naplót, elektronikus formában kell feltöltenie a hallgatónak az erre megfelelő, a szakfelelős által létrehozott elektronikus felületre.

A leadás határidő: a gyakorlati félévben az oktató által megadott időpont. A határidőn túli feltöltést a rendszer nem engedélyezi, ezért mindenki figyeljen az időpontokra. A feltöltés menetéről a hallgatók az oktatótól kapnak bővebb tájékoztatást.

Útmutató a gyakorlati naplóhoz

A gyakorlati napló egy nagyobb és egy kisebb egységből tevődik össze. A kötelező tematikai egységekből és a szabadon választott egységből. Amennyiben a kötelező és szabadon választott tematikai egységek, megfelelő színvonalon készülnek el, jeles a terepdolgozat.

A kötelező tematikai egységek hiánya, a leadási határidő elmulasztása, vagy a napló nem megfelelő kivitele esetén a gyakorlati naplója nem felel meg, ezért, azt a következő félévben újra kell ismételni.

A naplók MsWorld formátumban, Times New Roman betűtípussal, 12-es betűmérettel, 1,5-es sortávolsággal, sorkizárt formában készüljenek. Minimum 10 oldal terjedelemben.

Kötelező tematikai egységek:

- 1. Előlap:** az azonosításhoz szükséges adatokat tartalmazza.
  - kar, szak megnevezése
  - hallgató neve,
  - tagozat és neptun kód
  - középen cím: szakmai gyakorlati napló
- 2. Tartalom:** oldalszámozva
- 3. Teljesítés igazolás másolata**
- 4. Tereptanári értékelő lap másolata**
- 5. Kötelező feladatok:**
  - Gyakorlati terv készítése.
  - Szakmai gyakorlólóhely bemutatása.

- a szakmai gyakorlati napló összegző ismertetése: melyben a gyakornok rögzíti benyomásait, tapasztalatait, az intézményről kialakított összesített véleményét. (min. 10 000 karakter szóköz nélkül)

5.1 Szakmai személyiség fejlesztésével kapcsolatos feladatok:

- Klienssel/kliensekkel való munka folyamán, **önértékelést** végez szakmai szerep átélése, klienssel való találkozás átélése, szakmai kapcsolatba lépés egyénnel/családokkal/csoportokkal, szakmai sikerek, kudarcok, a személyes fejlődés mozzanatait, továbbfejlesztendő készségek.
- **Esettanulmány** készítése, mely tartalmazza a klienssel/csoporttal készített probléma megismerő **interjút**, illetve a rendelkezésére álló esetdokumentációból származó információkat.

6. Irodalomjegyzék: a gyakorlati munka során a hallgató által tanulmányozott szakirodalom felsorolása.

Szabadon választható feladatok:

Ajánlott feladatok: az intézmény mentálhigiénés lehetőségeinek megismerése, kifejtése, betekintés más munkakörökből származó feladatokba, az intézmény mentálhigiénés programtervének fejlesztése, részvétel esetmegbeszélésen, szakmai konferencián, intézmény által szervezett szabadidős programokon, klubokban, tréningeken, szupervízió stb.

Egyéb elvárások a szakmai gyakorlatot végző hallgatóktól:

- Látogassa az intézményt a megadott időtartamban, ismerje meg gyakorlóléhelyét a lehető legteljesebb mértékben. (működés, kapcsolatrendszer, jelzőrendszer, szakmai küldetés)
- Tanulmányozza az ott folyó tevékenységet, ismerje meg a mentálhigiénikus által ellátható szakmai feladatokat.
- Lépjen kapcsolatba az intézmény munkatársaival és klienseivel.
- Figyelje az alkalmazott szakmai munkamódszereket, dokumentációkat, hogyan kerül kapcsolatba a kliens az intézménnyel.
- Hogyan érvényesülnek, érvényesíthetők az intézményben a kliensek jogai, különös tekintettel a gyermeki jogokra.
- Tevékenyen vegyen részt az intézményben folyó munkában, egyéni esetkezelésben, közösségi vagy csoportos mentálhigiénés munkában.
- Önállóan oldjon meg feladatokat, és lássa át a mentálhigiénés tevékenység folyamatának egészét a gyakorlatban.

A hallgatónak alkalmazkodnia kell az intézmény elméleti és gyakorlati célkitűzéseire. Feladatait saját kompetenciahatárainak a betartásával köteles végezni. Felelős azért, hogy hivatásszerűen lássa el feladatát.

A szakmai gyakorlaton nyújtott hallgatói teljesítmény értékelési módszerei

Az összefüggő szakmai gyakorlat alatt a hallgató teljesítményének figyelemmel követése kétszintű számonkérési és értékelési rendszerben történik, amelynek elemei:

1. A tereptanár segíti és értékeli is egyben a hallgató gyakorlati teljesítményét. Az értékelés általános szempontjai:

- a hallgató gyakorlathoz való felkészültsége, a gyakorlathoz való hozzáállása,
- aktivitása,
- kezdeményező-, kapcsolatteremtő készsége,
- kreativitása,

- önállósága és együttműködése,
- a gyakorlati munka dokumentációjának színvonala.

2. A terepgyakorlat értékelését a „Terepgyakorlat előkészítés és feldolgozás I. II.” c kurzusokat vezető oktató is értékeli a gyakorlati napló, és tereptanári értékelés alapján.

A gyakorlat ötfokozatú gyakorlati jeggyel zárul: elégtelen (1), elégséges (2), közepes, (3), jó (4), jeles (5).

Elégtelen, ha:

- a tereptanár a hallgató gyakorlatát elégtelenre értékeli,
- a kötelező tematikai egységek közül bármelyik hiányzik,
- bármelyik kötelező feladat nem felel meg a követelményeknek,
- a hallgató nem tartja be a leadási határidőt,
- bármelyik feladata azonos egy másik gyakorlati naplóval.

Elégséges: a határidőre leadott gyakorlati napló tartalmazza a feladatok végrehajtásának leírását, de az elemzések, reflexiók, szakirodalmi igazolás hiányozik.

Közepes: a határidőre leadott gyakorlati napló tartalmazza a feladatok végrehajtásának leírását, de az elemzések, a reflexiók, szakirodalmi igazolások részlegesek és helyenként tévesek.

Jó: a határidőre leadott gyakorlati napló tartalmazza a feladatok végrehajtásának leírását, és az elemzéseket, a reflexiókat, szakirodalmi igazolásokat, de ezek szűk körűek.

Jeles: a határidőre leadott gyakorlati napló tartalmazza a feladatok végrehajtásának leírását, az elemzések, a reflexiók, szakirodalmi igazolások magas színvonalúak, szakszerűek és a kötelező feladatok mellett önálló projektet is tartalmaz a munka.

A gyakorlati napló szakmai kvalitásának értékelése

- informativitás: elméleti ismeretek mennyisége.
- metodika: eredmények előállításának (megfigyelés, interjú, kérdőív stb.) módszerei.
- koncepció: logikus felépítés.
- praktikum: a tanulmány milyen mértékben alapul saját munkán, mennyire gyakorlatias.
- egyéniség: eredetiség, stílus, esztétikum.

Amennyiben megállapítható, hogy a hallgató a gyakorlatot nem az előírt módon vagy időtartamban teljesítette, az összefüggő gyakorlatot meg kell ismételni. Az összefüggő gyakorlat a tanulmányok alatt legfeljebb egyszer ismételhető!